

Karásek a Neumann píší do Rozhledů, do těchže Rozhledů, které je před nedávnem ještě důkladně proklepávaly a s nimiž navzájem několikrát chytily se důkladně za pačesy? Jak to, že speciálně p. Neumann píše do Rozhledů — týž p. Neumann, jenž měl kdysi pro p. Krejčího jen nadávky, posílaje ho nazpět, na venek, k metle a do školy?

Pitvornou hanswuřtiádu

o našem literárním boji přineslo dubnové číslo socialistické „Akademie“ z pera p. Pelantova. Kdyby si byl p. Pelant, dříve než se pustil do svého jalového clownovství, *pozorně přečel a promyslel* naše články, mohl si ušetřit i své soidisant „humoristické“ záchvaty i svůj velkohubý, ač jinak strašně ošumělý a docela zbytečný pathos a čítankové metafory à la bláto a nepoznané perly etc. Byl by věděl totiž, že *nebojujeme nijak proti umění*, které vyslovuje lid a hromada, nýbrž pouze proti těm (a je jich dnes dost a rostou), kdo *nulí sebe nebo jiné* k socialistickým missím a tendencím, k umění sociálnímu a propagačnímu, pro něž nemají vnitřního povolání a úměrného fondu psychického i uměleckého, kdo slovem *znásilňují sebe i jiné* — pro politický i časový fantóm. *Proti tomu a jen proti tomu!* Nejsme tak nevědomí, abychom upírali umění tomu, kdo sociálně cítí, tam, kde je živeno sociálním pathosem a kde vyslovuje hromadnost a emoce kolektivní, a autory a umělce, jež cituje p. Pelant, známe dávno a víc: *propagovali* jsme je dřív, než se o nich p. Pelantovi zdálo. Ale na druhé straně je pravda, před níž může zavírat oči jen strník z programu, že celá řada umělců, velikých, celých ryzích a typických, nejen nesociálně cítila (tak Goethe, tak Watteau ku př.), ale že přímo *nenávidí společnost a sociální tendence* byla samým živným pramenem jich umění, vzpruhou jeho, stimulans jeho, tak třeba u Poea, Baudelairea, Barbeye d'Aurevilly, D. G. Rossettiho, Burne Jonesa, Flauberta, Gustava Moreaua, Fernanda Khnopffa a j. a j. Vezměte těmto umělcům jich *antisociálnost* a zabili jste jich základ, krev, srdce, vytrhli sám kořen a sám peň.

Tedy, aby byl konec již všemu překrucování a falsátorství: nepostavili jsme se nijak proti umění sociálně inspirovanému, neobouváme žádné akademické kothurny, ani se nehalíme do tóg Magů, nic z toho — jen to: ctíme a milujeme život v celé šíři, *plnosti a složitosti* a nedáme ho mrzačit a ostříhovat žádnými schématy a formulkami a priori, třeba měly módní právě sociální etikety. Vystoupili jsme za *plnou volnost umění*, plnou a neztenčenou, napravo i nalevo, a to právě pro ten život, jenž je jeho základem a který máme právo hledat *všude*, podle vnitřního přibuzenstva srdce, temperamentu a osobnosti, *všude* a nejen tam, kam se zalíbí nás posílat některému programu a některému vyvolávači.

Posměch, jimž pohazuje se své domnělé sociální povýšenosti p. Pelant umění *intimní* („hračky“, „mýdlové bubliny“, „citové syroby“ etc.), je ohromně zelený a svědčí jen o neštěpované brutální mysli a — ohromném ignorantství a domyšlivosti, jimž se dosud říkalo „buržoastické“, ale kterým, budou-li pp. soudruzi pracovat tímto směrem dál, bude se co nevidět říkat „socialistické“. Ukazuje to, jak pan Pelant nemá smyslu pro svou dobu, jak ji bolestně a vřele —

jinak by věděl, že největší většina nejkrásnějšího a nejintenzivnějšího v dnešním umění, nejvíce a nejbolestněji *našeho* — je *intimnost a elegie* a znal by také psychické příčiny toho. A věděl by také, že kde se posud nejsilněji ozvala preludia budoucnosti, síly a pýchy života, nejsou dočista nic socialistická, nýbrž naopak protisociální, *individualistická*: takový Nietzsche, takový Ibsen.

Kdyby to věděl, netvářil by se tak superiority, jako by již měl socialismus, to umění budoucnosti v kapse a mohl je jen položit na stůl. Musil by uvážil, že *bez nové kultury* není nového umění a nemohl by citovat pro sebe lidi, kteří *staré metody* užíli jen na nové sužety, o něž rozšířili království umění, kteří jako Goncourtové aristokratickou watteauovskou methodou XVIII. stol. napsali jednu dvě sociální monografie („Germinie Lacerteux“, jejíž sociálně zabarvený úvod odvolal jiný, pozdější, k „Faustině“). Musil by uvažovat o *nových* uměleckých stílech a methodách, jež by byly *vlastním* výrazem nového světa a nové kultury — a naučil by se pak i nutné skromnosti i myšlenkové opravdovosti a pronikavosti, jichž se mu tak žalostně nedostává.

Karáskovština, čili soustavné lhaní a podezírání

Podezírání není moudrost. Havlíček

Podezírání a lhaní . . . to nejsou jistě lehká ani povolná slova a neužívám jich ani rád ani lehkomyšlně, ale po dobré úvaze v prvotním, jasném *právníckém* smyslu, jako *termínů technických*.

Poněvadž výkon p. Karáskův v posledním čísle Mod. revue je *proště nestýchaný* i u nás a nebýt u nás mezi mladými té byzantské klikašské solidarity, která zavazuje k mlčení i tam, kde *logika a principiálnost* káže mluvit, musil by být od-souzen *právě mladými* . . . *kvůli nim samým* . . . aby na ně nepadlo odium, že se *ztotožňují s takovým* odklizením nepohodlného odpůrce a s *lakovým* vedením při.

Prohlédněte si, prosím, genesi a rozvoj těchto sporů.

V N. kultě napíše někdo pod pseudonymem, jenž je již úmyslně volen na provokaci a mystifikaci,¹ hrubý, urážlivý a podezřívavý feuilleton, kde se vaše spolupracovníctví v Lumíru vykládá lačností zisku a úspěchu a odsuzuje jako zrada na moderních principech mladé literatury.

Odpovíte článkem, kde žádáte za vysvětlení a diskusi, je-li „zradou“ moderních idejí to, že tisknete u „oficiálního“ nakladatele a v „oficiální“ knihtiskárně. Místo diskuse — spílání, podezírání a klepy v Novém kultě a — — — surový, podezřívavý a diplomatický klepařský článek — — — p. Karáskův v Mod. revue — člověka, jehož jste se vůbec nedotkli a který skáče do arény jen proto, aby odvrátil pozornost od vlastní otázky, přenesl ji na jiné pole a přispěl tak v tísní svému partisanovi a politickému koalísátorovi.

1 - Sedla jí na lep řada listů a zahryzla se i do mozku některých mých známých tak hluboko, že bylo třeba několikerého ujišťování, že *Mortuus* nejsem já.